

Sygn. akt I ACa 484/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Danuta Jezierska (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Iwankiewicz SSA Małgorzata Gawinek
Protokolant:	sekr. sądowy Justyna Kotlicka

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2012 r. na rozprawie w S.

sprawy z powództwa J. S. (1)

przeciwko Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 29 maja 2012 r., sygn. akt I C 183/10

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA M. Gawinek SSA D. Jezierska SSA M. Iwankiewicz

Sygn. akt I ACa 484/12

UZASADNIENIE

Powód J. S. (1) w pozwie skierowanym przeciwko Zakładowi (...) Spółce z o.o. w S. wniósł o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie zawarcia przez pozwanego z powodem umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej nieruchomości powoda a także do zawarcia przez pozwanego z powodem umowy na zaopatrzenie w wodę jego posesji.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości wskazując, iż odmówiła wydania zgody na zawarcie ww. umów, z przyczyn leżących wyłącznie po stronie powoda.

Wyrokiem dnia 29 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, wspierając rozstrzygnięcie następującą argumentacją:

W dniu 13 grudnia 2005 r. powód J. S. (1) oraz L. M. zawarli z pozwanym Zakładem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowę nr (...), której przedmiotem było określenie warunków, na jakich (...) sp. z o.o. przejmie od Inwestorów na własność wybudowaną przez nich w gruncie stanowiącym własność Gminy S. sieć wodociągową w ulicy (...) w S. z przeznaczeniem dla inwestycji realizowanych na działkach: ad. 1) dz. Nr 1 przy ul. (...), oraz ad. 2) dz. Nr 14 przy ul. (...), która to sieć przed przejściem stanowi własność Inwestorów. W treści § 2 ust. 2 umowy (...) sp. z o.o. oświadczyła, że w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych nie jest przewidziana budowa sieci na terenie określonym w § 1 umowy, zaś w § 4 ust. 2 (...) sp. z o.o. w S. wyraził zgodę na przejęcie i włączenie sieci wybudowanej przez inwestora do urządzeń wodociągowych (...) Sp. z o.o. na zasadach określonych w zawartej umowie pod warunkiem wypełnienia przez Inwestorów zobowiązań określonych w umowie. W § 3 umowy strony oświadczyły, iż po dokonanej przeglądzie technicznym-końcowym, Inwestor przekaze sieć wodociągową a (...) Sp. z o.o. przejmie od Inwestora wybudowaną sieć i stanie się ona dostępna dla wszystkich odbiorców spełniających wymagania techniczne (...) Sp. z o.o. Ustalono, iż przekazywana sieć będzie wolna od wszelkich wad prawnych i fizycznych oraz jakichkolwiek obciążeń -co potwierdzone zostanie przez Inwestora stosownym oświadczeniem. Sąd Okręgowy szczegółowo ustalił warunki zawartej między J. S. (1) oraz L. M. a Zakładem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowy na budowę sieci wodociągowej z dnia 13 grudnia 2005 r. nr (...).

W odpowiedzi na wniosek powoda z dnia 03.01.2006 r. Zakład (...) określił Warunki Ogólne i (...) przyłączenia do urządzeń wodociągowych, dla obiektu „Dozbrojenie w sieć wodociągową ulic osiedlowych w rejonie ul. (...) w S.”.

W dniu 8 maja 2006 r. J. S. (1) oraz L. M. - jako właściciele zawarli z pozwanym Zakładem (...) sp. z o.o. umowę przyłączeniową nr (...) dotyczącą budowy przyłącza wodociągowego i przyłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej określającej zakres obowiązków stron umowy dotyczących budowy na koszt właściciela przyłącza wodociągowego oraz warunków przyłączenia instalacji wewnętrznej nieruchomości właściciela do sieci wodociągowej. W myśl § 2 umowy od obowiązków właściciela należało min. zlecenie wykonania przyłącza wodociągowego: a/ wybudowanie na własny koszt przyłącza zgodnie z dokumentacją projektową i wydanymi przez (...) Sp. z o.o. warunkami technicznymi przyłączenia nr TT- (...), wykonanie na własny koszt podejścia do wodomierzy, studzienki wodomierzowej. W myśl § 6 umowy właściciele zobowiązali się do zawarcia z (...) Sp. z o.o. umowy o dostawę wody w ciągu 7 dni od daty podpisania protokołu przeglądu technicznego, o którym mowa w § 2 ust. 2 pkt. 5 umowy. Ustalił Sąd, że powód wykonał sieć wodociągową przy ul. (...) dz. Nr 1 dr; 4dr; 3/12; 3/11; 16/6; z obr. 59 N/O / od pkt W-1 do pktu W10-5, która nadaje się do eksploatacji. Sieć wodociągowa nie posiada studzienki wodomierzowej.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 5 września 2007 r. powód zwrócił się z wnioskiem o udzielenie pozwolenia na użytkowanie sieci wodociągowej S., ul. (...) (...), zawierającym poświadczenie kierownika budowy obiektu budowlanego, że przedmiotowa budowa została wykonana zgodnie z projektem budowlanym i warunkami pozwolenia na budowy oraz przepisami, oraz oświadczeniem, że wszelkie roboty z nią związane zostały zakończone. W dniu 25 września 2007 r. po dokonaniu kontroli obowiązkowej zakończonej budowy obiektu budowlanego przez (...) w S. stwierdzono, że przedmiotowy obiekt spełnia warunki do wydania przez (...) pozwolenia na użytkowanie sieci wodociągowej. W dniu 26 października 2007 r. powód otrzymał sprawozdanie z badania wody nr 999, dot. ul. (...) (...) w którym stwierdzono, że skład wody odpowiada warunkom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. (Dz. U. nr 61 z dnia 29.03.07., poz. 417). Decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 27 listopada 2007 r. powód otrzymał pozwolenie na użytkowanie części sieci wodociągowej przy ul. (...) dz. Nr ldr; 4dr; 3/12; 3/11; 16/6; z obr. 59 N/O / od pkt W-1 do pkt W10-5. Pismem dnia 13.04.2007 r. pozwany odmówił zmiany wydanych warunków technicznych w zakresie rezygnacji ze studni wodomierzowej. Decyzją z dnia 21 stycznia 2009 r. Prezydenta Miasta S. wyraził zgodę na zlokalizowanie urządzenia niezwiązanego z potrzebami zarządzania

drogami lub potrzebami ruchu drogowego sieci wodociągowej z przyłączeniami, sieci gazowej z przyłączeniami w pasie drogowym: ul. (...) dz. Nr 1 obr. (...) w S..

Pismem z dnia 18.01.2008 r. powód wniósł do pozwanego Zakładu (...) Sp. z o. o. w S. o wydanie warunków technicznych na budowę studni wodomierzowej w miejscu włączenia przedmiotowego wodociągu do sieci pozwanego zakładu, co umożliwiłoby powodowi korzystanie z niego do czasu rozwiązania kwestii przekazania wodociągu. W odpowiedzi na w/w pismo pozwany Zakład (...) Sp. z o. o. w S. pismem z dnia 6.02.2008 r. wskazał iż nie wyraża zgody na wybudowanie studni wodomierzowej na sieci wodociągowej w ul. (...) zaraz za włączeniem do wodociągu miejskiego. Podano, iż wydanie warunków technicznych na dostawę wody dla w/w działki będzie możliwe po zrealizowaniu przez powoda i L. M. wszystkich ustaleń zawartych w umowie nr (...) z dnia 13.12.2005 r. Następnie pismem z dnia 2 lutego 2009 r. powód złożył Zakładowi (...) Sp. z o.o. w S. oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia umowy nr (...) z dnia 13 grudnia 2005 r. dotyczącej budowy sieci wodociągowej i przekazania jej na własność (...) Sp. z o.o. w S.. Pismem z dnia 4.02.2009 r. powód ponownie zwrócił się do strony pozwanej o wydanie warunków technicznych na budowę studni wodomierzowej przy ul. (...) (...) na złączeniu z wodociągiem miejskim. W odpowiedzi na powyższe pismo pozwany pismem z dnia 4.03.2009 r. wskazał, iż nie wyraził zgody na budowę studni wodomierzowej we wskazanym przez powoda miejscu.

Sąd I instancji podał, że pismem z dnia 14.12.2009 r. powód wniósł do pozwanego Zakładu (...) Sp. z o. o. w S. o zawarcie umowy na zaopatrzenie w wodę posesji położonej w S. przy ul. (...) dz. Nr % oraz 16/6. Natomiast pismem z dnia 18 grudnia 2009 r. pozwany Zakład (...) Sp. z o. o. w S. poinformował powoda, iż wobec ujawnienia faktu bezumownego korzystania przez powoda z wody poprzez rurociąg wybudowany w ul. (...) w S., obciążono powoda rachunkiem ryczałtowym za 750m³ pobranej wody w kwocie 2.430,- zł.

Przed Sądem Rejonowym Szczecin P. i Zachód w S. toczyło się pod sygnaturą akt: I C 10/11 postępowanie z powództwa Zakładu (...) Sp. z o.o. w S. przeciwko pozwanym J. S. (1) i L. M. o nakazanie pozwanym złożenia oświadczenia woli, którego treścią jest przeniesienie własności sieci wodociągowej o średnicy 160 mm i długości 280,00 mb w ulicy (...) w S. na rzecz Zakładu (...) Sp. z o.o. w S., oznaczonej w załączniku mapowym nr 1 do pozwu, za kwotę 10.000,- zł.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy oddalił powództwo oparte na treści art. 15 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 ze zm). Wskazał Sąd, że w myśl art. 15 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 ze zm) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1. Zgodnie zaś z § 2 realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Natomiast zgodnie z § 4 przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Zatem z uwagi na fakt, iż wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacji nie przewidywał rozbudowy infrastruktury na terenie osiedla przy ul. (...), (okoliczność bezsporna) pozwana nie była zobowiązana do budowy urządzeń wodnych i kanalizacyjnych. Stąd też zastosowanie znalazły przepisy Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków wprowadzonego Uchwałą Rady Miasta S. z dnia 24 marca 2003 r. nr IV/54/03, gdzie zgodnie z § 19 Regulaminu powód samodzielnie mógł wybudować niezbędne urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne na własny koszt, w porozumieniu z pozwaną i gminą. Okoliczność ta również pozostaje poza sporem stron. Porozumienie to znalazło odzwierciedlenie w zawartych przez strony umowach. W dniu 13 grudnia 2005 r. pomiędzy powodem J. S. (1) i L. M. a pozwanym Zakładem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. została zawarta umowa dotycząca budowy sieci wodociągowej w ul. (...) i ul. (...) w S. określająca m.in. warunki wybudowania i odpłatnego przekazania sieci na rzecz pozwanego. Warunki ogólne i techniczne przyłączenia do urządzeń wodociągowych nr TT- (...) zostały wydane powodowi i L. M. w dniu

9 stycznia 2006 r., zaś w dniu 25 kwietnia 2006 r. uzgodniony został projekt sieci i przyłączy. W dniu 8 maja 2006 r. strony podpisały umowę przyłączeniową, na mocy której powód wraz z L. M. zobowiązali się do wybudowania sieci wodomierzowej. W myśl § 2 umowy od obowiązków właściciela należało min. zlecenie wykonania przyłącza wodociągowego: wybudowanie na własny koszt przyłącza zgodnie z dokumentacją projektową i wydanymi przez (...) Sp. z o.o. warunkami technicznymi przyłączenia nr TT- (...), wykonanie na własny koszt podejścia do wodomierzy, studzienki wodomierzowej.

Podał Sąd, że realizując budowę wodociągu przy ul. (...) i ul. (...) oraz instalacje osiedlowe w oparciu o decyzje - pozwolenie na budowę nr 943/06 powód nie spełnił obowiązków nałożonych na niego w uzgodnionych warunkach technicznych przyłączenia, gdyż na instalacjach osiedlowych nie wybudował studni wodomierzowych. Wykonanie wodociągu niezgodnie z uzgodnionymi warunkami technicznymi wyklucza możliwość podłączenia wybudowanego wodociągu do sieci wodociągowej. Zgodnie z treścią art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 z późn. zm.) obowiązek zawarcia umowy z powodem o przyłączenie do sieci wodociągowej materializuje się dopiero po wykonaniu wodociągu zgodnie z obowiązkami nałożonymi na powoda w wydanych warunkach ogólnych i technicznych przyłączenia.

Sąd podniósł, że zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 z późn. zm.) jak i Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków wprowadzonego Uchwałą Rady Miasta S. z dnia 24 marca 2003 r. nr IV/54/03 nie było koniecznym szczegółowe określanie warunków i norm technicznych jakie należy uwzględnić przy budowie studni wodomierzowej, zaś o ile w ocenie strony powodowej na stronie pozwanej spoczywał obowiązek wydania jej dodatkowych warunków technicznych dotyczących studni wodomierzowej winna wystąpić z odrębnym rozszczeniem. W niniejszej zaś sprawie powód żąda dalej idącego skutku jakim jest zawarcie umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej nieruchomości powoda, dla których powód zgodnie z umową nr (...) W/05 pobudował przyłącze wodociągowe, a także do zawarcia przez stronę pozwaną z powodem umowy na zaopatrzenie w wodę ww. posesji - na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, które w ocenie Sądu nie może zostać uwzględnione na obecnym etapie wykonania robót.

Sąd Okręgowy uznał bezskuteczne złożone przez powoda oświadczenie zawarte w piśmie z dnia 2 lutego 2009 r. w przedmiocie wypowiedzenia umowy nr (...) W/05 z dnia 13 grudnia 2005 r. dotyczącej budowy sieci wodociągowej i przekazania jej na własność (...) Sp. z o.o. Również za bezpodstawny uznał Sąd zarzut, iż techniczne warunki przyłączenia jego nieruchomości wygasły w skutek upływu dwuletniego okresu od ich wydania, co przewiduje par. 26 ust.2 Regulaminu. Wskazał Sąd, iż techniczne warunki przyłączenia wygasają po upływie dwóch lat w przypadku nieprzystąpienia do realizacji robót w zakresie sieci i przyłączy wodno-kanalizacyjnych, co wyraża wprost punkt 3.18 warunków przyłączenia, zaś w sytuacji w której podmiot, przed upływem dwóch lat od wydania warunków technicznych przystąpił do ich realizacji, warunki te nie wygasają choćby po rozpoczęciu robót wspomniany dwuletni okres minął. W analizowanej sprawie powód po otrzymaniu warunków przyłączenia, przystąpił do budowy odcinka sieci, zatem do wykonania warunków przyłączenia i nie można uznać, że warunki przyłączenia wygasły.

Orzeczenie o kosztach oparto na treści art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 ust. 6 oraz § 13 ust. 2 pkt.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją w całości powód, domagając się jego zmiany poprzez uwzględnienie powództwa w całości. Ewentualnie powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie zawarcia przez pozwanego z powodem J. S. (1) umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej nieruchomości powoda, dla której powód zgodnie z umową nr (...), pobudował przyłącze wodociągowe, w szczególności dla posesji położonej w S. przy ul. (...), działka nr 3/4, a także do zawarcia przez pozwanego z powodem umowy na zaopatrzenie w wodę ww. posesji. Ewentualnie powód domagał się też uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania. Nadto powód wniósł o zasądzenie od

pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za postępowanie przed Sądami obu instancji w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

Powód zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. Sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, mającą wpływ na treść orzeczenia, polegająca na pominięciu przez Sąd w ustaleniach faktycznych uzasadnienia wyroku, że (...) Spółka z o.o., w okolicach października 2010 r., wybudowała na złączeniu sieci wodociągowych w ul. (...), tj., w miejscu w którym kończy się odpowiedzialność pozwanej, studnię wodomierzową, a następnie, iż w dniu 19 października 2010 r., zawarła z osobami trzecimi M. T. i J. S. umowę nr (...) o sprzedaż wody, a co za tym idzie sprzeczne ustalenie, że w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki z art. 15 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę nakładające na pozwaną obowiązek zawarcia z pozwanym umowy o przyłączeniu nieruchomości powoda do sieci i dostawę wody.

2. Naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 316 § 1 kpc polegające na nie wzięciu przez Sąd pod uwagę, iż w trakcie postępowania przed Sądem I Instancji uległ zmianie stan faktyczny sprawy, polegający na wybudowaniu przez (...) Spółka z o.o. studni wodomierzowej na złączeniu dotychczasowego wodociągu i przyłącza wodociągowego stanowiącego własność powoda, a nadto zawarcie przez pozwanego z osobami trzecimi - M. T. i J. S. umowy na sprzedaż wody przy wykorzystaniu przyłącza powoda, a co za tym idzie nie wzięcie pod uwagę faktu, że pobudowane przez powoda przyłącze wodociągowe w ul. (...)/ Orna, wbrew ustaleniom Sądu, na dzień orzekania spełnia warunki techniczne wynikające z warunków ogólnych i technicznych z dnia 9 stycznia 2006 r. oraz warunki regulaminu w rozumieniu przepisu art. 15 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Pozwana w odpowiedzi na apelację domagała się jej oddalenia oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się na tyle uzasadniona, że skutkowałą wydaniem orzeczenia o charakterze kasatoryjnym w postulowanym przez skarżącego kierunku.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji nie rozpoznał bowiem istoty sprawy – nie ustalił czy spełnione zostały przesłanki określone w art. 15 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz.U. z 2006, nar 123, poz. 858) do przyłączenia nieruchomości powoda do sieci wodociągowej, a ustalenia Sądu nie pozwalają na dokonanie weryfikacji roszczenia.

Przede wszystkim wskazać należy, że roszczenie powoda oparte jest na treści ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz.U. z 2006, nar 123, poz. 858) i składało się z dwóch części: przyłączenia nieruchomości należącej do powoda do sieci wodociągowej oraz zawarcia umowy przez pozwaną o dostarczenie wody do posesji powoda. Przyłączenie do sieci wodociągowej nie jest czynnością jedynie techniczną jak podnosi pozwana w odpowiedzi na apelację. Istniejące przepisy stwarzają szczególną sytuację prawną dla właściciela nieruchomości, który ubiega się o przyłączenie do sieci. Wynika bowiem z treści art. 15 ustawy, że obowiązkowi przedsiębiorstwa odpowiada roszczenie osoby zainteresowanej. Jeśli warunki, o których będzie mowa w dalszej części uzasadnienia są spełnione w tym przepisie, przedsiębiorstwo musi zezwolić na dokonanie przyłączenia. Co oczywiste zaopatrzenie w wodę jest skorelowane z przyłączeniem do sieci. Uchwała Rady Miasta S. z dnia 13 marca 2006 r. (Nr LII/977/06) w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków wskazuje, że przyłączenie nieruchomości do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej uzależnia od zawarcia umowy i spełnienia technicznych warunków przyłączenia do sieci (vide:[http://www.um. \(...\) .pl/prawo/rada/2003/ ur 54_2003.htm](http://www.um. (...) .pl/prawo/rada/2003/ ur 54_2003.htm)). Nie dostrzega pozwana, że powód domaga się zawarcia umowy o dostarczenie wody przez pozwanego. Wedle zaś art. 6 ust. 1 i 2 cyt. ustawy dostarczenie wody odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Przedsiębiorstwo jest zobowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci, i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy. Dlatego niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu przez sąd powszechny i jest

sprawą cywilną w rozumieniu art. 2 § 1 k.p.c., czego zresztą strona pozwana nie kwestionowała. Wprawdzie zawarcia umowy o dostarczenie wody odbywa się na wniosek złożony przez stronę zainteresowaną, jednakże nie oznacza to, że jest to jednostronny akt administracyjny. Sam wniosek stanowi jedynie asumpt do wszczęcia postępowania weryfikującego, czy wnioskodawca spełnia warunki do zawarcia umowy. Umowa zaś na dostarczenie wody stanowi umowę o świadczenie usług w rozumieniu przepisów prawa cywilnego, a do rozpoznania tego rodzaju spraw powołane są sądy powszechne.

Sąd Odwoławczy przypomina, że wśród źródeł obowiązku zawarcia umowy wskazać można: ustawę, decyzję administracyjną i czynność prawną. W rozpoznawanej sprawie powód powoływał się na cyt. ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r., a tymczasem analiza uzasadnienia Sądu I instancji wskazuje, że Sąd wadliwie skoncentrował się na umowie z dnia 13 grudnia 2005 r. zawartej pomiędzy powodem J. S. (1) oraz L. M. z pozwanym Zakładem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., nr (...), której przedmiotem było określenie warunków, na jakich (...) sp. z o.o. przejmie od Inwestorów na własność wybudowaną przez nich w gruncie stanowiącym własność Gminy S. sieć wodociągową w ulicy (...) w S. z przeznaczeniem dla inwestycji realizowanych na działkach: ad. 1) dz. Nr 1 przy ul. (...), oraz ad. 2) dz. Nr 14 przy ul. (...). Umowa ta, jako, że odnosiła się do sieci wodociągowej w świetle zgłoszonego żądania nie miała dla sprawy znaczenia. Przedmiotem sprawy nie było to do kogo należy sieć wodociągowa wybudowana w oparciu o powoływaną umowę z dnia 13 grudnia 2005 r., jak należy rozliczyć jej przekazanie, a w końcu czy wybudowana sieć spełnia określone warunki techniczne, bowiem spór nie odnosił się do treści art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę (...) – przekazania urządzeń wodociągowych i wzajemnych rozliczeń z tego tytułu, lecz przyłączenia nieruchomości powoda (z tym, że powód w apelacji nijako zmodyfikował swe żądanie domagając się zawarcia umowy o przyłączenie oraz na dostawę wody z sieci wodociągowej - nota bene wybudowanej przez powoda - dla jednej tylko nieruchomości tj. działki nr $\frac{3}{4}$ k.295) i zawarcia umowy na dostawę wody wedle art. 15 ustawy oraz art. 6 ustawy. Sąd I instancji wprawdzie powołał przepis art. 15 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków lecz nie przeprowadził analizy powyższej normy i nie dokonał ustaleń w kierunku spełnienia przez powoda przesłanek wynikających z jej treści pozwalających na uwzględnienie jego żądania.

Tytułem uwagi ogólnej wskazać należy, że zgodnie z art. 15 ust. 2 i 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest natomiast obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie (przedmiotem, którego są m.in. kwestie przyłączenia do sieci), o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Natomiast ustawa w art. 2 pkt 6 definiuje pojęcie „przyłącze wodociągowe” jako „odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym”. Zwrócić przy tym należy uwagę na treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2007 r. o sygn. akt III CZP 79/07 (opubl. OSNC 2008/10/111) dla określenia zakresu obowiązków odbiorcy usług w zakresie budowy przyłączy. Wskazano w niej mianowicie, że odcinek przewodu kanalizacyjnego łączący wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości tego odbiorcy z istniejącą siecią kanalizacyjną stanowi w części leżącej poza granicą nieruchomości gruntowej urządzenie kanalizacyjne (przez analogię należy odnieść to również do sieci wodociągowej). W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wyznaczył wyraźną granicę dla przyłączy, wskazując, że jest nią granica nieruchomości gruntowej, poza którą odbiorca usług nie jest podmiotem zobowiązany do ponoszenia kosztów budowy przewodu, tym samym ten odcinek przewodu nie jest przyłączem w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Z powyższego wynika, że przepis art. 15 ust. 4 cyt. ustawy ustanawia dwie przesłanki, od spełnienia których zależy przyłączenie do sieci nieruchomości, a mianowicie: spełnienie przez powoda warunków przyłączenia określonych w regulaminie, o którym mowa w art. 19 ustawy, a po drugie istnienie technicznych możliwości świadczenia usług przez pozwaną- przy czym przesłanka ta, ma charakter zdroworozsądkowy. Możliwości świadczenia usług przez

przedsiębiorstwo zależą głównie od istnienia sieci oraz od parametrów urządzeń, którymi dysponuje przedsiębiorstwo np. jej przepustowości, a nie od stosunków własnościowych urządzenia wodnokanalizacyjnego. Tymczasem Sąd I instancji nie ustalił, czy powód spełnił przesłanki określone w art. 15 cyt. ustawy. Nie pochylił się nad kwestią, czy powód w ogóle na swojej nieruchomości (a nie na sieci wodociągowej) posiada - a jeśli tak to jakie - przyłącza, czy odpowiadają one wszystkim warunkom określonym w regulaminie dostarczania wody, które winny określać m.in. warunki przyłączenia do sieci (art. 19 ust. 2 pkt 4 ustawy). Przy czym nie uszło uwadze Sądu Apelacyjnego, że powód treści regulaminu nie przedłożył, choć powoływał się na jego treść choćby w piśmie z dnia 2 czerwca 2010 r. (k. 102). Sąd nie rozważył również kwestii związanej z koniecznością wybudowania studni wodomierzowej dla wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 15 ust. 4 spoczywającego na powodzie, pomimo tego, że kwestę tą podnosił powód (twierdził powód, że to pozwana wybudowała studnię wodomierzową na granicy swojej sieci i przyłącza powoda – nie ustalił Sąd jakiej granicy - wybudowanej przez niego sieci, czy też sieci pozwanej i przyłącza do niej sieci powoda, czy też przyłącza na jego nieruchomości; powód wywodził również, że wybudowanie studni wodomierzowej nie jest technicznie konieczne do podłączenia wodociągu – tymi twierdzeniami Sąd się nie rozprawił). Nadto Sąd nie ustalił, czy istniejąca sieć pozwala na świadczenie usług dostawy wody (z zeznań świadków wynika, że sieć wybudowana przez powoda jest użytkowana i płynie nią woda). Tymczasem bez powyższych dwóch elementów nie można ocenić, czy możliwe jest dokonanie przyłączenia jeszcze nieruchomości powoda do sieci wodociągowej.

Natomiast sam fakt zawarcia umowy na dostawę wody przez pozwaną z M. T. (2) oraz J. S. (3) (k. 181-182) jest indyferentny dla powoda w kontekście konieczności samodzielnego rozważenia przez Sąd spełnienia przez skarżącego przesłanek pozwalających na zawarcie umowy przez pozwaną.

Jako że Sąd Okręgowy nie dokonał istotnych ustaleń co do istnienia przesłanek z art. 15 cyt. ustawy dla oceny możliwości dokonania przyłączenia nieruchomości powoda do sieci a tym samym czy istnieją podstawy do żądania przez niego zawarcia umowy o dostawę wody, dlatego też Sąd Odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, by istotne okoliczności sprawy, w oparciu o zaoferowane dowody rozstrzygnąć. Obowiązkiem Sądu Okręgowego, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, będzie odniesienie się, w kontekście art. 328 § 2 k.p.c., do wszystkich przeprowadzonych dowodów, które ten Sąd uzna za istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i dokonania ich oceny zgodnie z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c.

Punkt wyjścia do ponownego procedowania przez Sąd Okręgowy winno stanowić – wynikające z przedstawionych powyżej uwag – zbadanie zasadności powództwa w oparciu o ww. dwie przesłanki wynikające z treści art. 15 cyt. ustawy tj. czy spełnia nieruchomość powoda warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19 ustawy, a po drugie czy istnieją techniczne możliwości świadczenia usług przez pozwaną. Sąd I instancji winien zatem również zweryfikować, obowiązki ciężące na powodzie pod kątem regulaminu, do którego Sąd w swoich ustaleniach nie odniósł się w żadnej mierze. Dopiero wówczas będzie miał podstawy by merytorycznie odnieść się do roszczeń zgłoszonych przez powoda.

Z tych też względów, zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Gawinek Danuta Jezierska Maria Iwankiewicz